



การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่
เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

เทศบาลตำบลท่าไม้รวก
อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของเทศบาลตำบลท่าไม้รวก

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

.....

บทนำ

เนื่องด้วยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ได้จัดให้มีการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) โดยเทศบาลตำบลท่าไม้รวก ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมการประเมินข้างต้น เพื่อสร้างเสริมสร้างความเชื่อมั่นในการบริการประชาชน และมีเป้าหมายเพื่อเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความโปร่งใส

ในรอบการประเมินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ นี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีความพยายามพัฒนาให้การประเมิน ITA มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการรับฟังความคิดเห็นและรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ ส่งผลให้การประเมินในรอบนี้มีการปรับปรุงรายละเอียดการประเมินที่สำคัญ ในแบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open data Integrity and Transparency Assessment : OIT) ให้มีความกระชับ โดยในครั้งนี้มีการเพิ่มหัวข้อการประเมินที่ “๐๒๓ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ สินบน” เข้ามาเพื่อวัดประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการนี้ เทศบาลตำบลท่าไม้รวก ผู้เข้าร่วมการประเมิน จึงจัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของเทศบาลตำบลท่าไม้รวก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ฉบับนี้ขึ้น เพื่อเป็น กรอบการดำเนินงานและเครื่องมือในการประเมินความเสี่ยง เป็นการป้องกันการทุจริตในองค์กรก่อนความเสียหาย ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน มีลักษณะและวิธีการประเมิน โดยยึดถือปฏิบัติตาม คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ที่ทางสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ได้ขับเคลื่อนให้หน่วยงานภาครัฐ มีระบบ มาตรการ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตขึ้นภายในองค์กร สะท้อนผ่านการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเชิงคุณภาพ (Corruption Risk Assessment) เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำมาตรการในการป้องกันการทุจริต (Corruption Risk Control) ไปสู่การปฏิบัติให้เห็นผลเป็นรูปธรรม

วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีขั้นตอนดังนี้

การคัดเลือกกระบวนการ หรือโครงการ

หน่วยงานจะต้องค้นหากระบวนการซึ่งเป็นภารกิจหลักของหน่วยงานที่มีความเสี่ยงการทุจริต การค้นหาความเสี่ยงการทุจริตอาจค้นหามาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมุติฐานหรือ เป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information) โดยไม่คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการ ควบคุมความเสี่ยงการทุจริตนั้น อยู่แล้วหรือไม่ โดยการมองความเสี่ยงการทุจริตด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Worst Case) หลักการที่สำคัญ ต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อจำกัดจากการบริหารงานปัจจุบัน เช่น ทรัพยากร คน พาหนะ ระบบ เทคโนโลยีไม่มีหรือไม่พอ บุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ไม่มีจิตสำนึก ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่การดำเนินงานอาจไม่บรรลุเป้าหมายมาปนกับความเสี่ยงการทุจริต เพราะจะทำให้ละเลยการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

เทศบาลตำบลท่าไม้รวก ได้กำหนดประเด็นเกี่ยวกับสื่อบนของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของหน่วยงาน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต การให้บริการประชาชน อนุมัติ หรือ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒. ความเสี่ยงการทุจริตการใช้อำนาจตามกฎหมาย / การให้บริการตามภารกิจ
๓. ความเสี่ยงการทุจริตการจัดซื้อ จัดจ้าง
๔. ความเสี่ยงการทุจริตการบริหารงานบุคคล

การระบุความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๑

นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์ การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อม ประกอบไปด้วย ขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบาย รายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้อง คำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการ ปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้นๆ ในการ ดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยง การทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้ เสมอ)

เทคนิคในการ ระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้



เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๒๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒๐ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๕ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๐ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ประชาชนไม่ได้รับความสะดวก เป็น ภัยด้านความมั่นคง อาชญากรรม และความรุนแรงอื่นๆ
๔	สูง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน และประชาชนไม่ได้รับความสะดวก
๓	ปานกลาง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน
๒	น้อย	-
๑	น้อยมาก	-

ระดับของความเสีย (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสีย (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสีย	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk: E)	๑๕-๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk M)	๔-๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk: L)	๑-๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบ ที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

ระดับความเสีย - โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood x Impact)

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก	๑๕-๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง	๙-๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง	๔-๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ	๑-๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๑	๒	๓	๔	๕
	๑	๒	๓	๔	๕

โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood)

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยงทันที

สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยง

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงยังอยู่ในระดับที่ยอมรับได้แต่ต้องมีการทบทวนความเพียงพอของมาตรการควบคุมที่มีอยู่

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องมีการจัดทำแผนเพื่อลดความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
ของเทศบาลตำบลท่าไม้รวก

เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริตในประเด็นที่ เกี่ยวกับการรับสินบน	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการ ในการบริหารการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
๑. ความเสี่ยงการทุจริต การอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘				
๑ การเรียกรับเงิน หรือให้ประโยชน์อื่นใด เพื่ออำนวยความสะดวก หรือร่นระยะเวลาให้ตนเอง หรือผู้อื่น ในการอนุมัติ อนุญาต ก่อสร้าง ๒.การเรียกรับเงิน หรือให้ประโยชน์อื่นใด เพื่ออำนวยความสะดวก หรือจูงใจให้เจ้าหน้าที่ละเว้นการบังคับใช้กฎหมาย แก่ตนเองหรือผู้อื่น ในการออกใบอนุญาตจำหน่ายสินค้า ใน ที่หรือทางสาธารณะ ๓.ไม่ให้บริการแก่ประชาชนตามลำดับอันเนื่องจาก ความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้สิทธิพิเศษแก่คนบางคน บางกลุ่มหรือดารารับสินบนเพื่อให้คิวเร็วขึ้น	ต่ำ (สีเขียว)	๑.มาตรการส่งเสริมการปฏิบัติงานตาม ประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๒.มาตรการ NO Gift Policy ๓.โครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม เทศบาลตำบลท่าไม้รวก ๔.โครงการเสริมสร้างธรรมาภิบาล และ ป้องกันการทุจริตเทศบาลตำบลท่าไม้รวก ๕.โครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพในการ ปฏิบัติงานบุคลากรเทศบาลตำบลท่าไม้รวก	ม.ค. - ธ.ค. ๒๕๖๘	สำนักปลัด กองช่าง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
ของเทศบาลตำบลท่าไม้รวก

เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริตในประเด็นที่ เกี่ยวข้อง การรับสินบน	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการ ในการบริหารการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
๒. ความเสี่ยงการทุจริตการใช้อำนาจตามกฎหมาย /การให้ บริการตามภารกิจ				
๑.ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบายของตนเอง แทรกแซง การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจขัดต่อกฎระเบียบที่ เกี่ยวข้อง ๒.การเรียกรับเงิน หรือให้ประโยชน์อื่นใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ ละเว้นการบังคับใช้กฎหมายแก่ตนเอง หรือผู้อื่น ในงานการ ตรวจสอบสถานที่ดำเนินกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ๓.การเรียกรับเงิน หรือให้ประโยชน์อื่นใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ เพิ่มชื่อบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยโดยไม่มีคุณสมบัติ ๔.การเรียกรับเงิน หรือให้ประโยชน์อื่นใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ ประเมินภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง/ภาษีร้านค้าให้น้อยลง กว่าความเป็นจริง	ต่ำ (สีเขียว)	๑.มาตรการเผยแพร่และเสริมสร้างการปฏิบัติ ตามประมวลจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร ท้องถิ่น ๒.โครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม เทศบาลตำบลท่าไม้รวก ๓.โครงการเสริมสร้างธรรมาภิบาล และ ป้องกันการทุจริตเทศบาลตำบลท่าไม้รวก ๔.โครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพในการ ปฏิบัติงานบุคลากรเทศบาลตำบลท่าไม้รวก	ม.ค. - ธ.ค. ๒๕๖๘	สำนักปลัด

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
ของเทศบาลตำบลท่าไม้รวก

เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริตในประเด็นที่ เกี่ยวข้อง การรับสินบน	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการ ในการบริหารการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
๓. ความเสี่ยงการทุจริตการจัดซื้อจัดจ้าง				
๑.การบริหารการเงิน งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ หรือใช้เงินไม่เกิดประโยชน์กับราชการในบางขั้นตอนมีการเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสีย หรือเข้าไปเรียกรับทรัพย์สินเพื่อให้กระบวนการรวดเร็วขึ้น ๒.การเรียกรับเงิน หรือให้ประโยชน์อื่นใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่พิจารณาผลไม่เป็นไปตามคุณสมบัติที่ระบุในระเบียบกฎหมาย ในขั้นตอนการพิจารณาผลผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้าง ๓.การจ่ายเงิน หรือให้ประโยชน์อื่นใดเพื่อขอให้เจ้าหน้าที่ละเว้นการบังคับใช้กฎหมายแก่ตนเอง หรือผู้อื่น ในขั้นตอนการตรวจรับงาน	ปานกลาง (สีเหลือง)	๑.มาตรการติดตามและประเมินผลการเบิกจ่ายตามเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒.โครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมเทศบาลตำบลท่าไม้รวก ๓.โครงการเสริมสร้างธรรมาภิบาล และป้องกันการทุจริตเทศบาลตำบลท่าไม้รวก ๔.โครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานบุคลากรเทศบาลตำบลท่าไม้รวก	ม.ค. - ธ.ค. ๒๕๖๘	สำนักปลัด กองคลัง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
ของเทศบาลตำบลท่าไม้รวก

เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริตในประเด็นที่ เกี่ยวข้อง การรับสินบน	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการ ในการบริหารการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
๔. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล				
๑. การเรียก/รับเงิน หรือประโยชน์อื่นใดจาก การบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้ายโอนเลื่อนตำแหน่ง ๒. การเรียก/รับเงิน หรือประโยชน์อื่นใด จากการเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่ง และการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี ๓. การเรียก/รับเงิน หรือให้ประโยชน์อื่นใด เพื่อขอให้ เจ้าหน้าที่ละเว้นหรือผ่อนปรนการบังคับใช้กฎหมายแก่ ตนเอง หรือผู้อื่น กรณีพิจารณาโทษทางวินัยของเจ้าหน้าที่	ต่ำ (สีเขียว)	๑. มาตรการการสร้างความโปร่งใสในการ บริหารงานบุคคล ๒. มาตรการสร้างความโปร่งใสในการเลื่อนชั้น เงินเดือนของบุคลากร ๓. โครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม เทศบาลตำบลท่าไม้รวก ๔. โครงการเสริมสร้างธรรมาภิบาล และ ป้องกันการทุจริตเทศบาลตำบลท่าไม้รวก ๕. โครงการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพในการ ปฏิบัติงานบุคลากรเทศบาลตำบลท่าไม้รวก	ม.ค. - ธ.ค. ๒๕๖๘	สำนักปลัด